

18 χρόνια η Σκύρος αντιστέκεται στην εγκατάσταση βιομηχανικών αιολικών σταθμών στο Όρος «Κόχυλας»

Η Σκύρος, από το 2005, αντιμετωπίζει το εφιαλτικό σενάριο της εγκατάστασης ενός γιγαντιαίου αιολικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στο Όρος «Κόχυλας». Η επένδυση επιχειρείται να υλοποιηθεί σε εκτάσεις της Μονής Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους, ενώ μέρος της χρηματοδότησης (25%) προέρχεται από την Total Eren, η οποία επελέγη ως ανάδοχος περιβαλλοντικής αποκατάστασης στην καμένη Βόρεια Εύβοια!

Πριν από 18 χρόνια...

... η Ιερά Μονή Μεγίστης Λαύρας του Αγίου Όρους επέλεξε την Σκύρο για τη χωροθέτηση του μεγαλύτερου έργου που επιχειρήθηκε έως τότε σε αιγαιοπελαγίτικο νησί, με 9 αιολικούς σταθμούς και 111 ανεμογεννήτριες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής ισχύος 333 MW, στη νότια Σκύρο στο όρος «Κόχυλας». Επενδυτές και μοναχοί έκαναν αίτηση στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) χωρίς να ενημερώσουν τις τοπικές αρχές, τους πολίτες και τους φορείς του νησιού. Ο Αγώνας την περίοδο αυτή ξεκινάει από την δημιουργία της «Ένωσης Πολιτών Σκύρου» με πρωταρχικό στόχο την ενημέρωση των κατοίκων. Η Δημοτική Αρχή, οι τοπικοί φορείς και οι κάτοικοι συστρατεύονται και ξεκινούν τις κινητοποιήσεις.

Η πρώτη νίκη των Σκυριανών ήρθε στις 25 Οκτωβρίου του 2013 όταν ο Υπουργός Περιβάλλοντος, κ. Μανιάτης, απέρριψε το έργο δηλώνοντας ότι «Δεν πρόκειται να υπογράψω την συγκεκριμένη άδεια χωρίς την σύμφωνη γνώμη της τοπικής κοινωνίας». Άλλη μια νίκη έρχεται το 2018 με την Υπουργική Απόφαση (ΥΑ) 51979/23-1-2018 (ΦΕΚ 2Δ'/2018) για την προδιασφάλιση της προστασίας της περιοχής κατά την οποία απαγορεύεται η εγκατάσταση αιολικών σταθμών στις προστατευόμενες

Falco eleonorae, φωτογραφία του Γιώργου Κατσαδωράκη, Αρχείο Ορνιθολογικής

περιοχές. Την νομιμότητα και την ορθότητα της τεκμηρίωσης της πιο πάνω ΥΑ έχει επικυρώσει με την απόφαση υπ. αριθμ. 1690/2020 το Συμβούλιο της Επικρατείας η οποία έκρινε δίκαιη και επιτακτική την προστασία της βιοποικιλότητας της περιοχής έως την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος.

Ξανά στο προσκήνιο

Παρά και τις δικαστικές αποφάσεις, οι επενδυτές επανέρχονται, και στα τέλη του 2019 το έργο αδειοδοτείται από τη ΡΑΕ, σε μια πρωτοφανή απαξίωση της νομιμότητας. Αυτή τη φορά, η πρόταση συγχωνεύει τα επτά από τα εννέα Α/Π ουσιαστικά σε δύο, συνολικής ισχύος 333MW, και αποτελείται πλέον από περίπου 60 ανεμογεννήτριες των 5,6 MW η κάθε μία. Οι Σκυριανοί συσπειρώνονται ξανά.

Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Σκύρου στις 6 Απριλίου του 2020 σύσσωμη η Δημοτική Αρχή τάσσεται ενάντια στο επιχειρούμενο αυτό έργο. Γίνονται λαϊκές συνελεύσεις με τη συμμετοχή πλήθους πολιτών,

ενώ περιβαλλοντικές οργανώσεις εγγράφως προειδοποιούν για την καταστροφή που θα επέλθει σε μία προστατευόμενη περιοχή. Συγκεντρώνονται 3.000 φυσικές υπογραφές κατοίκων και φίλων της Σκύρου και 2.000 ηλεκτρονικές, αριθμός ρεκόρ που υποδεικνύει την μαζικότητα της αντίδρασης. Ξεκινούν για άλλη μια φορά οι νομικές κινήσεις, με την υποστήριξη του Δήμου Σκύρου. Σήμερα το έργο βρίσκεται στο στάδιο της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), με πολλές δημόσιες υπηρεσίες να γνωμοδοτούν αρνητικά τονίζοντας πως η κατασκευή του έργου θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημιά στα προστατευόμενα είδη και θα οδηγήσει σε ανεπανόρθωτη αλλοίωση του υψηλής αισθητικής αξίας του φυσικού τοπίου της προστατευόμενης περιοχής.

Παρόλα αυτά μεθοδεύεται από τους επενδυτές και το ΥΠΕΝ η υπαγωγή του έργου στο καθεστώς του υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, χρησιμοποιώντας τον Ευρωπαϊκό κανονισμό του Δεκεμβρίου 2022 για την επιτάχυνση της ανάπτυξης των ΑΠΕ. Και για πρώτη φορά στην Ελλάδα το ΥΠΕΝ επιτρέπει στον επενδυτή να προτείνει αντισταθμιστικά μέτρα για τα είδη που θα απειληθούν στην

Σκύρο... σε άλλα μέρη της Ελλάδας! Πρόκειται για κινήσεις που στερούνται νομιμότητας, επιστημονικής τεκμηρίωσης και ηθικής.

Και μια πρόσφατη εξέλιξη

Με απόφασή του το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο ενέκρινε στα μέσα Ιουνίου 2024 ύστερα από αυτοψία, την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου. Η έγκριση αυτή προβλέπει την μετακίνηση μιας ανεμογεννήτριας κατά 100 μέτρα για να μην έχει άμεση οπτική επαφή με το Σπήλαιο του Μαερεί, η μείωση του ύψους του πυλώνα και της φτερωτής τεσσάρων ακόμη, η κατάργηση μίας που είναι πλησίον θέσης αρχαιολογικού ενδιαφέροντος στο οροπέδιο Βουκολίνας, η παρουσία εξειδικευμένου προσωπικού κατά τις εργασίες, και η διακοπή κάθε δραστηριότητας εκτός εντοπιστούν σπήλαια ή παλαιοντολογικά κατάλοιπα προκειμένου να γίνει έρευνα. Κατά τα άλλα, οι υπόλοιπες 53 ανεμογεννήτριες καθόλου δεν ενοχλούν την περιοχή, σύμφωνα με το ΚΑΣ.

Συνένωση των κινημάτων

Καθώς τα τελευταία χρόνια η επίθεση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων ΑΠΕ στην Ελλάδα είναι ραγδαία, ο αγώνας της Σκύρου ενώνεται με συλλογικόπτες και κινήματα σε άλλες περιοχές της χώρας. Η Σκύρος ενώνει την φωνή της με την πολύπαθη Εύβοια, με κοινές εκδηλώσεις και δράσεις όπως η κινητοποίηση του Νοεμβρίου 2022 και το κλείσιμο της γέφυρας στην Χαλκίδα. Οι ίδιοι οι Σκυριανοί δηλώνουν: «**Δεν θα επιτρέψουμε την καταστροφή του τόπου μας από την λαίλαπα των ΑΠΕ. Δεν είμαστε ενάντιοι των ΑΠΕ, αντίθετα πιστεύουμε πως πρέπει να δοθούν κίνητρα σε επίπεδο Δήμων και κοινοτήτων για την ενεργειακή τους αυτονομία μέσα από την χρήση ΑΠΕ σε κλίμακα που αρμόζει σε κάθε τόπο. Δεν γίνεται η Σκύρος να καλείται να παράξει 75 φορές πάνω από τις ενεργειακές της ανάγκες, όταν οι ενεργειακές ανάγκες του νησιού είναι μόλις 4 MW!**

Είμαστε αποφασισμένοι, το έργο αυτό ΔΕΝ ΘΑ ΣΥΜΒΕΙ!

Συντονιστικό Όργανο
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΩΝΑ ΣΚΥΡΟΥ,
www.skyrosindanger.gr

Στα Βουνά Κατοικούν οι Θεοί

Το Όρος «Κόχυλας», το «Βουνό» των Σκυριανών (υψομ. 792 μ.), στη Νότια Σκύρο, έχει ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστασίας της Φύσης «Natura 2000» και αποτελεί «Τόπο Κοινοτικής Σημασίας» (ΤΚΣ), έκτασης 40.967 στρεμμάτων και «Ζώνη Ειδικής Προστασίας» (ΖΕΠ), έχει δε χαρακτηριστεί ως «Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά της Ελλάδος» (ΣΠΠΕ), και γειτνιάζει επίσης με την προστατευόμενη περιοχή «Νησίδες νήσου Σκύρου», έκτασης 4.660 στρεμμάτων). Και στις δύο αυτές ζώνες απαγορεύεται η εγκατάσταση ΑΣΠΗΕ λόγω της υψηλής οικολογικής αξίας της περιοχής. Είναι επίσης στις πρώτες θέσεις των 55 περιοχών που υποδεικνύονται από την μελέτη του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων «ROADLESS – Περιοχές άνευ δρόμων και βιώσιμης ανάπτυξης στην Ελλάδα». Η προστασία των «Περιοχών Άνευ Δρόμων» (ΠΑΔ) αλλά και των «Αδιτάρακτων Φυσικών Περιοχών» (ΑΦΠ) αποτελεί εξαγγελθείσα πολιτική του ΥΠΕΝ.

Ο Κόχυλας φιλοξενεί σημαντικούς οικοτόπους και προστατευόμενα είδη κλωρίδας, όπως σπάνια και προστατευόμενα ενδημικά φυτά καθώς και προστατευόμενα είδη πανίδας – μεταξύ αυτών και την μεγαλύτερη αποικία μαυροπετρίτη παγκοσμίως. Ταυτοχρόνως, αποτελεί το φυσικό βιότοπο του απειλούμενου με εξαφάνιση Σκυριανού αλόγου (Equus caballus skyriano).

Το εμβληματικό «Βουνό» των Σκυριανών διαχρονικά χρησιμοποιήθηκε ως βοσκότοπος και μελισσότοπος και ακόμα και σήμερα αποτελεί τον σημαντικότερο τόπο για την πρωτογενή παραγωγή του νησιού. Η περιοχή αποτελεί σημαντικό πόλο έλξης για οικοτουρισμό και τουρισμό ορνιθοπαράτηρησης και συγκεντρώνει επισκέπτες και ειδικούς με ερευνητικό ενδιαφέρον, τονώνοντας την οικονομία της Σκύρου.

ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ
Θ' ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΟΥΝΟ
Η ΣΚΥΡΟΣ ΛΕΕΙ ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΑΝΕΜΟΓΕΝΝΗΤΡΙΕΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ ΣΚΥΡΟΣ SOS

